

مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی
د ستراتژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز

تحلیل هفته

شماره: ۲۹۰ (از ۴ الی ۱۱ حوت ۱۳۹۷ هـ ش)

این نشریه مجموعه تحلیل رویدادهای مهم سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی هفته‌وار است که به زبان‌های پشتو، دری، انگلیسی و عربی، توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی تهیه و نشر می‌گردد، تا نهادهای سیاست‌گذار و پالیسی‌ساز از آن استفاده نمایند.

آنچه در این شماره می‌خوانید:

مقدمه ۲

د پاکستان - هند ترمخ تاوتریخوالی او پر سیمه یې اغېزې

د پاکستان - هند ترینگلي اړیکې ۴

د پاکستان - هند ترمخ تازه تاوتریخوالی ۵

پر سیمه یې اغېزې ۶

تلفات روز افزون غیرنظامیان افغان در حملات هوایی

افزایش تلفات ملکی در حملات هوایی ۹

حملات هوایی بر اماکن مذهبی و مسکونی ۱۰

پیامدهای حملات هوایی کورکورانه ۱۱

نتیجه‌گیری ۱۱

مقدمه

پاکستان او هند له ۱۹۴۷ م کال راهیسې تر اوسه پورې په خپلو کې درې ځله جگړه کړې، چې له امله یې سلگونه زره کسان وژل شوي او بې ځایه شوي دي. په وروستیو کې د هند تر ولکې لاندې کشمیر کې پر هندي پوځیانو له موټریم برید وروسته د پاکستان او هند ترمنځ اړیکې یو ځل بیا ترینګلې شوې. هند د پاکستان پر بالاکوټ سیمه هوایی برید وکړ، ورپسې د دواړو لورو ترمنځ ګډې پولې ته څېرمه پر یو بل ډزې وشوې او دواړو هېوادونو د یو بل جنګي الوتکې راوغورځولې.

د هند او پاکستان ترمنځ د زیاتېدونکي تاوتریخوالي په اړه د امریکا متحده ایالاتو، اروپایي ټولنې، روسیې او چین هم اندېښنه ښودلې، چې د دوو اټمي وسلو لرونکو هېوادونو ترمنځ شخړه به ښایي له کنټروله بهر شي او اړتیا ده، چې دواړه لوري له پوره زغمه کار واخلي او د یو بل پر ضد له پوځي ګام اخیستلو ډډه وکړي.

د هند او پاکستان ترمنځ د اړیکو ترینګلتیا، د دواړو هېوادونو ترمنځ وروستی تاوتریخوالی او پر سیمه د دغه تاوتریخوالي اغېزې، هغه موضوعات دي چې د ستراتیژیکو او سیمه ییزو څېړنو مرکز د اوونۍ تحلیل په لومړۍ برخه کې پرې بحث شوی دی.

د اوونۍ تحلیل دویمه برخه په افغانستان کې د هوایي بریدونو زیاتوالي او په دغو بریدونو کې د عامو خلکو د کورونو، جوماتونو او دیني مدرسو په نښه کولو موضوع ته ځانګړې شوې ده. په وروستیو څو میاشتو کې سره له دې چې د افغان سولې په اړه خبرې هم تر بل هر وخت چټکې شوې دي، خو د افغان او بهرنیو ځواکونو په هوایي بمباریو او شپینو عملیاتو کې د عامو خلکو د وژل کېدو پېښې هم تر بل هر وخت زیاتې شوې دي.

د پاکستان - هند ترمنځ تاوتریخوالي او پر سیمه یي اغېزې

د روان ۲۰۱۹ زېږديز کال د فبرورۍ په ۱۴ مه د هند تر ولکې لاندې کشمير کې پر هندي پوځيانو موټرېم برید وشو او شاوخوا ۴۵ تنه په کې ووژل شول. هند د دغه برید پرې پر پاکستاني پوځ او استخباراتو واچوله او د غچ اخیستلو لپاره یې پر پاکستان د برید گواښ وکړ.

که څه هم د ډیلي له دغو گواښونو وروسته پاکستان د ملگرو ملتونو له سازمان څخه وغوښتل، چې د دواړو هېوادونو ترمنځ د تاوتریخوالي کمولو لپاره رول ولوبوي؛ خو تېره سه‌شنبه (د ۲۰۱۹م کال د فبرورۍ ۲۶مه) د هند هوايي ځواک د پښتونخوا په بالاکوټ سیمه **بمبار** وکړ او ویې ویل، چې د جیش محمد^۱ ډلې پټنځایونه یې په نښه کړي دي.

^۱جیش محمد د پاکستان د ننه یوه سخت دریځه وسله واله ډله ده چې په ۲۰۰۰ م کال کې یې موجودیت اعلان شو او مشر یې مولانا مسعود اظهر دی. دغې ډلې په ۲۰۰۱ م کال کې په پلازمینه ډیلي کې د هند د پارلمان پر ودانۍ هم د برید پرې منلې وه. که څه هم هند، بریتانیا او امریکا د جیش محمد ډله په هماغه لومړیو کې یوه ترهگره ډله وبلله. دغه راز د پاکستان پوځي واکمن پرویز مشرف هم دغه ډله په ۲۰۰۲ م کال کې ناقانونه اعلان کړه او مشر یې نظر بند کړ؛ خو لا هم د دې ډلې مشر په پاکستان کې د (خادم الاسلام) په نامه د یوې ډلې د مشر په توگه فعالیت کوي.

له دغه برید یوه ورځ وروسته (د ۲۰۱۹م کال د فبرورۍ ۲۷مه) د پاکستان او هند ترمنځ هوایی ټکر هم رامنځته شو. پاکستان د هند د دوو الوتکو د غورځولو ادعا وکړه او یو هندي پیلوټ یې هم ژوندی ونیوه؛ خو له بلې خوا هند وویل، چې یوه یې خپله او یوه هم د پاکستان الوتکه غورځېدلې ده.

د هند او پاکستان ترینګلې اړیکې، په اټمي وسلو سمبال د دغو دوو هېوادونو ترمنځ تازه تاوتریخوالی او پر سیمه یې اغېزې، هغه موضوعات دي چې دلته مو بحث پرې کړی دی.

د پاکستان - هند ترینګلې اړیکې

په ۱۹۴۷م کال کې د هند تر تقسیم او پاکستان تر جوړېدو وروسته د هند او پاکستان ترمنځ په تېرو ۷۲ کلونو کې درې ځله خونړۍ جګړې شوې دي. که څه هم دغه جګړې ډېری مهال د کشمیر پر سر وي؛ خو کشمیر لا هم یوه تقسیم شوې او لانجمنه سیمه ده، په دغه سیمه کې خلک د دواړو غاړو د سخت دریځو ډلو له لوري په جنجال او سرخوږي اخته دي.

د کشمیر لومړۍ جګړه: په ۱۹۴۷م کال کې پاکستان له هند څخه جلا او خپلواک هېواد شو. د همدې کال په اکتوبر میاشت کې پاکستان هڅه وکړه، چې «جامو او کشمیر» سیمې تر خپلې ولکې لاندې راوړي، پاکستان پر دغو سیمو پوځي برید وکړ؛ خو د یادې سیمې مشر «هري سینګ» له هند څخه د مرستې غوښتنه وکړه او هند هم په دې شرط، چې د یادو سیمو د الحاق هوکړه به ورسره لاسلیک کوي، د هري سنگ دغه غوښتنه ومنله او په دې توګه د هند او پاکستان ترمنځ لومړۍ **جګړه** پیل شوه. دغې جګړې د ۱۹۴۹م کال تر جنورۍ دوام وکړ او په پای کې پاکستان د کشمیر نږدې یو پر درېیمه برخه سیمې د آزاد کشمیر په نوم له هند څخه را جلا کړې.

د کشمیر دویمه جګړه: د هند او پاکستان ترمنځ دویمه جګړه په ۱۹۶۵م کال کې وشوه. دغه جګړه هم د کشمیر د هغو سیمو په سر وشوه، چې لومړۍ جګړه پرې شوې وه. د کشمیر دویمه جګړه د ۱۹۶۵م کال په اپریل کې د پاکستان له لوري په جامو او کشمیر کې د جبل الطارق نظامي عملیاتو له اعلان سره پیل شوه او د همدې کال تر سپټمبر میاشتې یې دوام وکړ.

دغه جگړه تر ډېره د دواړو هېوادونو ترمنځ په نړيواله پوله پرتو سيمو کې د ځمکنيو ځواکونو له لوري وه، چې پنځه مياشتې يې دوام وکړ او له کبله يې دواړو لورو ته ډېر مالي او ځاني تلفات واوښتل. د کشمير دويمه جگړه بالاخره د ملګرو ملتونو سازمان له لوري د تحميلي اوربند او تاشکند اعلاميې له اعلان سره پای ته ورسېده.

د هند او پاکستان درېيمه جگړه: د کشمير په سر د هند او پاکستان د دويمې جگړې له پای ته رسېدو وروسته، د پاکستان دننه په ختيځ پاکستان (بنګال) کې، چې له اوسني پاکستان څخه په زرګونو کيلومتره فاصله لري، د تجزيې غوښتنې فکرونه را پيدا او ورځ تربلې زيات شول او بالاخره بنګاليانو د **خپلواک هېواد** ناره پورته کړه. د ۱۹۷۱م کال په مارچ کې په پاکستان کې د وخت ولسمشر يحيی خان د ختيځ پاکستان تحريک ځپلو په موخه پوځي اقدام وکړ. په ختيځ پاکستان کې د بنګاليانو په ملاتړ د هندي ځواکونو حضور دغه جگړه لا ګرمه او پراخه کړه. شاوخوا ۱۴ ورځې هندي ځواکونو له پاکستاني ځواکونو سره جگړه وکړه، چې په پای کې پاکستان ماتې وخوړه او لومړی هند او څه وخت وروسته پاکستان هم بنګلادېش د رسمي هېواد په توګه ومانه.

د پاکستان - هند ترمنځ تازه تاوتریخوالی

پاکستان او هند چې له تېرو شاوخوا ۷ لسيزو راهيسې له يو بل سره ښې اړيکې نه لري، تازه يو ځل بيا له تېرو څو ورځو راهيسې د دواړو هېوادونو ترمنځ اړيکې ترينګلې شوې دي او کشمير کې پولې ته نږدې د دواړو لورو پوځيانو پر يو بل ډزې کړې دي.

هندي چارواکو تېره سه شنبه وويل، چې د استخباراتي معلوماتو له مخې يې د پاکستان په بالاکوټ سيمه کې د جيش محمد تر ټولو ستر مرکز په نښه کړی او د دغې ډلې ګڼو وسله والو ته يې مرګ ژوبله اړولې ده. که څه هم د پاکستان د پوځ وياند آصف غفور د هند دغه خبرې رد کړې او ويې ويل، چې هندي الوتکو کشمير کې له کنټرول کړنې درې ميله د پاکستان خاوره کې دننه په يوه غرنۍ سيمه بمونه غورځولي او يوازې يې څو ونې تخریب کړې دي؛ خو د پښتونخوا د بالاکوټ سيمې خلکو رسنيو ته ويلي، چې په دغه سيمه کې يې د الوتکو او چاودنو غبرونه اور بدلې دي.

د هند له دغه بريد وروسته په پاکستان کې د دغه هېواد د لومړي وزير عمران خان په مشرۍ د ملي امنيت شورا بېړنۍ ناسته وکړه او ويې ويل، چې د هند هوايي بريد ته به په مناسب وخت ځواب ورکړي. د هند له بريدو را وروسته تېره اوونۍ چهارشنبه دواړو لورو د يو بل د الوتکو د غورځولو رپوټونه هم خپاره شول. پاکستان د هند

دوو الوتکو د غورځولو ادعا وکړه، چې د یوې الوتکې پیلوټ یې هم ژوندی ونیوه او ویدیو یې له رسنیو سره شریکه کړه؛ خو هند بیا د یوې پاکستانی او یوې خپلې الوتکې د غورځېدو خبره کوي.

د اسلام اباد او ډیلې ترمنځ د وضعیت د خرابېدو سره د پاکستان لومړي وزیر **عمران خان** وویل، هند او پاکستان ته پکار ده، چې له عقل او حکمت نه کار واخلي، ځکه جگړه د هېڅ لوري په گټه نه ده او پاکستان جنگ نه غواړي. نوموړي هند ته پیغام ورکړ، چې خپلمنځي ستونزه به د خبرو له لارې حل کړي او پاکستان چمتو دی چې د کشمیر د برید په گډون پر ټولو مسئلو خبرې وکړي.

پر دې سربېره پاکستان د ملگرو ملتونو سازمان څخه د تاوتریخوالي د کموالي لپاره د رول لوبولو غوښتنه وکړه. دغه راز یې نیول شوی هندي پیلوټ هم بېرته هند ته وسپاره. له دې ټولو داسې ښکاري، چې د هند او پاکستان ترمنځ د اړیکو په ترینگلتیا کې د پاکستان تر ډېره هڅه دا وه، چې خبره لویه نه شي. د اسلام اباد د دغه دریځ په اړه انګېرنې دا دي، چې په اوس مهال کې پاکستان له یوې خوا له ترهګرۍ څخه د ملاتړ له کبله تر نړیوالو فشارونو لاندې دی او له بلې خوا په کور دننه پر داخلي اختلافونو سربېره له سخت اقتصادي بحران سره هم مخ دی. له همدې کبله اسلام اباد هڅه کوي، چې له هند سره یې تاوتریخوالی یو ځل بیا په یوه لویه جگړه وا نه وړي.

په بل اړخ کې د نوي ډیلې تنده لهجه او پر پاکستان یې هوایي برید تر ډېره داسې ښکاري، چې یو سیاسي لوبه ده او مودې هڅه کوي د راتلونکو پارلماني ټاکنو د گټلو په موخه د ملت ملاتړ خپل کړي.

پر سیمه یې اغېزې

هند او پاکستان د سیمې دوه ستر او مهم هېوادونه دي، د دغو دوو هېوادونو ترمنځ که چېرې روان تاوتریخوالی زیاتېږي او په جگړه اوږي، پرته له شکه په مستقیم ډول د سیمې پر امنیتي، سیاسي او اقتصادي وضعیت اغېز کوي. ځکه د هند او پاکستان ترمنځ پخوانیو جگړو هم نه یوازې دا چې دواړو لورو ته زیانونه واړول، بلکې د سیمې پر وضعیت یې هم اغېز درلود. همدارنګه دواړه هېوادونه په سیمه کې ستراتیژیک ملګري هېوادونه لري او د دوی د اړیکو ترینگلتیا د سیمې په کچه د مختلفو هېوادونو ترمنځ د اختلافاتو او رقابتونو د را ولاړېدو وېره زیاتوي.

په وروستيو څو ورځو کې د هند او پاکستان د اړیکو له خرابوالي سره سم د پاکستان د هوايي چلند ادارې تر یوې نامعلومې مودې له خپل فضايي حریم څخه د ټولو تېرېدونکو الوتکو پر تگ بندیز ولگاوه. دغه چارې که له یوې خوا **هوايي شرکتونو** او سوداگرو ته مالي زیانونه واړول له بلې خوا د سلگونه کسانو په سفر کې ځنډ رامنځته کړ او خلکو ته یې ستونزې جوړې کړې.

د هند او پاکستان ترمنځ تاوتریخوالی داسې مهال زیاتېږي، چې د افغانستان سولې په اړه هم د امریکا او طالبانو خبرې روانې دي. که څه هم پاکستانی چارواکو ویلي، چې د هند او پاکستان ترمنځ د تاوتریخوالي زیاتوالی به د افغان سولې روانې خبرې **اغېزمنې** کړي؛ خو افغان دولت د اسلام اباد دغه خبرې نه مني او وایي، چې د هند او پاکستان لاندې د افغان سولې پروسې ته زیان نه شي اړولی.

په اوس مهال کې پاکستان د افغان سولې په روانه پروسه کې د امریکا د سختو فشارونو له امله همکارۍ ته آماده ښکاري، چې له دې جملې د ملا عبدالغني برادر خلاصون او قطر ته یې رسېدل یوه بېلگه گڼلی شو؛ خو دا چې د سولې روانه پروسه به تخریب شي کنه، انگېرنې دا دي چې روانه پروسه به د امریکا په پلان مخ ته ځي او پاکستان یوازې غواړي د هند او نړیوالو فشارونه له ځانه کم او رامنځته شوی جنجال د خبرو له لارې حل شي.

په ټوله کې باید وویل شي، چې د هند او پاکستان ترمنځ روان تاوتریخوالی نه دواړو لورو ته او نه هم د سیمې په گټه دی. اړتیا ده چې دواړه لوري له زغم څخه کار واخلي او نړیواله ټوله هم د دې تاوتریخوالي د کمولو لپاره هڅې وکړي او رامنځته شوی تاوتریخوالی د خبرو له لارې حل شي. پای

تلفات روز افزون غیرنظامیان افغان در حملات هوایی

هفته گذشته صدها تن از باشندگان ولایت وردگ در اعتراض به حملات هوایی و عملیات شبانه نیروهای مشترک افغان و خارجی در ولسوالی «جلگه» این ولایت، در شهر کابل [تظاهرات](#) کردند. تظاهرکنندگان کشتار غیرنظامیان در عملیات اخیر نیروهای مشترک در ولسوالی جلگه را نکوهش کردند و هشدار دادند که اگر دولت چنین حملات کورکورانه را متوقف نسازد، شاهراه بزرگ کابل - قندهار را بر روی ترافیک مسدود خواهند ساخت.

چند روز قبل در عملیات شبانه [و بمباردمن](#) نیروهای مشترک (افغان و خارجی) در قریه‌های درانی، بابک، شورتوغی و چوتوی ولسوالی جلگه ولایت وردگ بیشتر از ۲۰ غیر نظامی به شمول زنان و کودکان کشته و زخمی شدند. در این عملیات علاوه بر حملات هوایی بر خانه‌های مردم، یک مسجد و مدرسه دینی نیز از سوی نیروهای مشترک مورد هدف قرار گرفت.

حملات هوایی و عملیات مشترک شبانه نیروهای افغان و خارجی در این اواخر بخش بزرگی از تلفات ملکی را موجب شده است. دفتر نمایندگی سازمان ملل در افغانستان در گزارش اخیر خود در رابطه به تلفات ملکی در افغانستان گفته است که در سال ۲۰۱۸م آمار تلفات ملکی در اثر حملات هوایی نظر به سال قبل افزایش یافته است.

افزایش تلفات ملکی، حملات هوایی بر اماکن مذهبی و مسکونی و پیامدهای ناشی از این وضعیت، موضوعاتی اند که در این تحلیل روی آن پرداخته شده است.

افزایش تلفات ملکی در حملات هوایی

با روی کار آمدن حکومت وحدت ملی، دامنه جنگ در کشور گسترش یافت و وضعیت امنیتی کشور سال به سال رو به وخامت گرایید. با شدت جنگ و افزایش حملات مخالفین مسلح دولت، بمباردهای هوایی نیروهای افغان و خارجی نیز افزایش یافت و در بسیاری موارد موجب تلفات غیرنظامیان شده است.

بر بنیاد گزارش سالانه یوناما که هفته گذشته نشر گردید، در سال ۲۰۱۸م افزایش قابل ملاحظه‌ای در شمار تلفات ملکی ناشی از عملیات‌های هوایی نیروهای افغان و خارجی ثبت گردیده است. در این سال تلفات ملکی در حملات هوایی نیروهای مشترک بطور کلی نسبت سال ۲۰۱۷م افزایش ۶۱ درصدی داشته است و نیز شمار کشته شده‌گان ملکی از اثر حملات هوایی نسبت به سال گذشته ۸۲ درصد افزایش یافته است.

در گزارش اخیر یوناما گفته شده است که در سال ۲۰۱۸م حدود ۱۰۹۹۳ فرد ملکی (در این میان ۳۸۰۴ تن کشته و ۷۱۸۹ تن زخمی) در جنگ افغانستان کشته و زخمی شده‌اند. آمار تلفات ملکی در سال ۲۰۱۸م در مجموع ۵ درصد افزایش را نظر به سال ۲۰۱۷م نشان می‌دهد، چون در سال ۲۰۱۷م این رقم به ۱۰۴۵۳ تن می‌رسید.

در این گزارش بخش عمده تلفات ملکی که ۶۳ درصد است، به مخالفین مسلح دولت افغانستان (۳۷ درصد طالبان، ۲۰ درصد داعش و ۶ درصد دیگر گروه‌های مسلح) نسبت داده شده است. همچنان ۲۴ درصد از تلفات ملکی (۱۴ درصد نیروهای افغان، ۶ درصد نیروهای خارجی و ۴ درصد به دیگر گروه‌های مسلح طرفدار دولت) به نیروهای طرفدار دولت افغانستان نسبت داده شده است.

حملات هوایی بر اماکن مذهبی و مسکونی

با اعلام استراتژی جدید امریکا برای افغانستان و جنوب آسیا حملات هوایی نیروهای افغان و خارجی افزایش قابل توجهی داشت؛ اما این حملات در بیشتر موارد به جای اینکه مخالفین مسلح در آن هدف قرار داده شوند، باعث کشتار غیر نظامیان و یا هم هدف قرار دادن مدارس دینی، مساجد و خانه‌های مردم می‌شود.

حمله هوایی در اپریل ۲۰۱۸م در [ولایت کندز](#) بالای یک مدرسه دینی هنگامی صورت گرفت که اطفال و افراد ملکی در مراسم دستاربندی حافظان قرآن عظیم الشان شرکت نموده بودند. در آن مراسم بر اثر بمباردمان هوایی نیروهای افغان بیش از صد غیر نظامی به شمول کودکان کشته و زخمی شدند. با آنکه دولت افغانستان مدعی بود که در این مراسم افراد مهم گروه طالبان اشتراک داشتند؛ اما گروه طالبان و هیئت‌های حقیقت‌یاب چنین ادعاها را رد کردند.

بر بنیاد گزارش‌ها در تاریخ ۱۹ فبروری ۲۰۱۹م نیروهای امریکایی در عملیات شبانه یک [مدرسه](#) دینی تاریخی موسوم به «حمید المدارس» را در ولایت کاپیسا به آتش کشیدند و نیز دو منزل مسکونی را با استفاده از مواد انفجاری تخریب کردند. همچنان چند روز قبل از این حادثه، در عملیات نیروهای افغان و خارجی در ولایت لوگر نیز یک مدرسه دیگر با مواد انفجاری تخریب گردیده بود.

علاوه از تخریب مدارس در ولایت‌های کاپیسا و لوگر، چند روز قبل نیروهای افغان و خارجی در عملیات دیگری در ولسوالی جلگه ولایت وردگ، یک خانه، مسجد و مدرسه را بمبارد کردند و به شمول زنان و اطفال بیش از ۲۰ تن در آن کشته و زخمی شدند.

در کل حملات هوایی و عملیات‌های شبانه نیروهای مشترک، بخصوص هدف قرار دادن اماکن ملکی، مدارس و مساجد از سوی نیروهای افغان و خارجی در ماه‌های اخیر به صورت بی‌سابقه‌ی افزایش یافته است. با آنکه برخی سیاسیون و اعضای شورای ملی بارها خواستار توقف عملیات‌های شبانه و کشتار غیر نظامیان شدند؛ اما تاکنون کاهشی در این مورد دیده نشده است.

پیامدهای حملات هوایی کورکورانه

در جنگ جاری افغانستان از ۱۸ سال به این تحت عنوان مبارزه با "تروریسم" همواره خانه‌های افراد ملکی، مساجد و مدارس هدف قرار گرفته شده و کشتار زنان و کودکان معصوم بصورت معمول تحت عنوان "اشتباه" و یا "خطا" هربار بدون این که عاملین آن مجازات شوند و مورد پیگرد قانونی قرار گیرند، به فراموشی سپرده شده است؛ اما این وضعیت بدون شک پیامدهای را نیز در قبال چگونگی نگرش به عاملین چنین قضایا در قبال خواهد داشت:

نخست: تداوم و تکرار حملات بر افراد ملکی باعث ایجاد فاصله میان حکومت و مردم می‌شود. در همچون یک وضعیت مردم در مقابل تصمیمات و اقدامات دولت بی‌تفاوت مانده و در خلال غضب به نسبت ظلم بر آنها، دنبال گزینه‌های دیگر نجات از این وضعیت می‌روند.

دوم: عموماً کشتار افراد بی‌گناه ملکی، بمباردمان اماکن مسکونی مردم در کنار واکنش‌های تند، نفرت مردم را در برابر مرتکبین چنین رویدادها نیز برمی‌انگیزد و در تداوم جنگ در کشور نقش برانزده دارد.

سوم: در چند ماه اخیر تلاش‌ها و امیدها برای رسیدن به صلح در افغانستان بیشتر از هر وقت دیگر افزایش یافته است. در چنین وضعیتی تخریب مساجد و مدارس دینی از سوی نیروهای افغان و خارجی، پروسه صلح را نیز صدمه خواهد زد، حس انتقام جویی را شعله ورتر، پیش شرطها را جدی‌تر و نگرش‌ها را دشمنانه‌تر خواهد ساخت.

نتیجه‌گیری

امریکا و طالبان از چند ماه به این سو در رابطه به گفتگوهای صلح در افغانستان باهم گفتگوهای مستقیم آغاز کرده‌اند که هفته گذشته برای پنجمین بار در قطر با هم گفتگو کردند و امیدها بر این است که جنگ جاری بالاخره به پایان خواهد رسید.

اینکه در گفتگوهای صلح امریکا - طالبان حکومت افغانستان حضور ندارد و طالبان از گفتگو با حکومت افغانستان انکار می‌کنند، گمانها بر این است که حکومت با افزایش حملات هوایی و عملیات شبانه می‌خواهد طالبان را زیر فشار قرار داده، تا با حکومت برای مذاکرات صلح دور یک میز حاضر شوند؛ اما ۱۸ سال گذشته نشان داده که فشارهای نظامی یک تجربه ناکام است و نمی‌تواند پیروزی را نصیب حکومت افغانستان کند.

در جنگ جاری افغانستان در کل راه کارهای جنگی طرفین و عدم توجه به قوانین جنگ، باعث افزایش تلفات ملکی شده است. در جنگ، کشتار کودکان و زنان و یا هم بطور کل هدف قرار دادن افراد بی گناه ملکی بر خلاف تمام اصول انسانی و اسلامی می باشد. با آنکه در طول ۱۸ سال جنگ افغانستان همه ساله هزارها تن از افراد ملکی کشته و زخمی می شوند؛ اما این کشتار غیر نظامیان همیشه با سکوت حکومت افغانستان و جامعه جهانی روبرو بوده است.

با این همه، در رابطه به حوادث بی رحمانه اخیر نیاز است که حکومت وحدت ملی به جای سکوت بی معنا و یا انکار از وقوع این جنایات، آنرا پیگیری نموده و مرتکبین آنرا مجازات نماید. در کنار این، عوامل آن نیز عمیقاً بررسی گردد تا از تکرار چنین حملات بی رحمانه در آینده جلوگیری شود. در غیر آن، برخورد کنونی حکومت با چنین حوادث جز تقویت صفوف مخالفین مسلح دولت، ثمره دیگری در پی نداشته و نخواهد داشت.

پایان

ارتباط با ما:

ایمیل: info@csrskabul.com - csrskabul@gmail.com

وب سایت: www.csrskabul.com -- www.csrskabul.net

شماره تماس دفتر: (+93) 202564049 - (+93) 784089590

zi.shirani@gmail.com

(+93) 764747548

محقق و مسؤول تحلیل هفته: ضیاءالاسلام شیرانی

ahmadshahr786@gmail.com

(+93) 784249421

محقق و مسؤول نشر تحلیل هفته: احمدشاه راشد